

**PROGRAM POPRAWY EFEKTYWNOŚCI NAUCZANIA
W ZAKRESIE JĘZYKA POLSKIEGO I EDUKACJI POLONISTYCZNEJ
NA LATA 2022-2025
W SZKOLE PODSTAWOWEJ IM. STEFANA CZARNIECKIEGO W RECZU**

I. CEL GŁÓWNY PROGRAMU

Celem głównym zaplanowanych w Programie na lata 2022-2025 działań jest poprawienie efektywności kształcenia w szkole w zakresie języka polskiego i edukacji polonistycznej. Opracowane działania nauczycieli, rodziców i uczniów wynikają z analizy wyników egzaminu ósmoklasisty z lat 2020-2022 oraz opracowanych na tej podstawie wniosków i rekomendacji. Program obejmuje zakres działań dotyczących podniesienia efektywności nauczania języka polskiego w klasach IV-VIII oraz edukacji polonistycznej w klasach I-III.

II. CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU

Szkoła osiągnie główny cel Programu w wyniku wielopłaszczyznowych działań. Zostaną w nie zaangażowani dyrektor, wychowawcy, nauczyciele języka polskiego, nauczyciele historii, wiedzy o społeczeństwie, pedagodzy, nauczyciel wspomagający, nauczyciele zajęć specjalistycznych, tj. korekcyjno-kompensacyjnych, terapeutycznych, rewalidacyjnych, rodzice i uczniowie. Wszystkie podejmowane działania będą ukierunkowane na świadome działania nauczycieli, rodziców i uczniów, a także będą wpływały na sukcesy dydaktyczne i w założeniu będą dążyły do zminimalizowania dydaktycznych porażek. Działania ujęte w programie będą systematycznie śledzone i analizowane; zostaną wyciągnięte wnioski z efektów pracy, a w miarę potrzeb dokonywane będą zmiany w pracy dydaktycznej w celu poprawy wyników nauczania. Ważnym aspektem działań będzie położenie nacisku na korelację międzyprzedmiotową oraz korelację między programem nauczania a realizacją podstawy programowej.

Program obejmuje zadania, które każdy adresat będzie realizował, wskazuje formy i sposoby realizacji tych zadań a także przybliżony termin ich realizacji.

Poniżej przedstawiono realizowane już oraz zaplanowane działania zmierzające do poprawy efektywności kształcenia ze szczególnym uwzględnieniem edukacji polonistycznej.

DZIAŁANIA NAUCZYCIELI

L.p.	Działanie	Odpowiedzialni	Sposób realizacji	Termin realizacji
1	Analiza programów nauczania pod kątem realizacji podstawy programowej	Wszyscy nauczyciele języka polskiego i edukacji wczesnoszkolnej	Analiza programów nauczania i treści podręczników dopuszczonych do użytku pod kątem realizacji programu, a zwłaszcza w związku z wnioskami i rekomendacjami wynikającymi z analizy wyników egzaminu ósmoklasisty w latach 2020-2022	Wrzesień 2023
2	Dostosowanie rozkładów materiału nauczania do treści wynikających z podstawy programowej oraz do możliwości i zainteresowań uczniów	Wszyscy nauczyciele języka polskiego, historii, wiedzy o społeczeństwie	Opracowanie rozkładów materiału i ich publikacja w systemie e-dziennika	Do 30 września każdego roku
3	Rozpoznanie potrzeb i możliwości uczniów	Wszyscy nauczyciele	Przeprowadzenie diagnozy na wejściu i na zakończeniu roku szkolnego, analiza diagnozy, opracowanie mocnych i słabych stron,	Do 30 września 2023 – diagnoza początkowa (przekazanie dyrektorowi szkoły wniosków do 30 września 2023)

			opracowanie wniosków i rekomendacji do dalszej pracy. Wdrożenie wniosków.	
4	Sformułowanie dostosowań dla uczniów z opiniami i orzeczeniami PPP	Wszyscy nauczyciele, pedagog	Analiza i sformułowanie oraz wdrożenie zaleceń wynikających z opinii i orzeczeń PPP	Do 30 września każdego roku lub na bieżąco w sytuacji pojawienia się nowych opinii lub orzeczeń
5	Opracowanie założeń Programu i ich ewaluacja	Dyrektor, zespół nauczycieli języka polskiego	Sformułowanie założeń niniejszego Programu w postaci dokumentu. Wydanie Zarządzenia ws. powołania Zespołu ds. realizacji Programu poprawy efektywności nauczania języka polskiego i edukacji polonistycznej Opublikowanie dokumentu	Do 30 września oku szkolnego, w którym Program obowiązuje
5	Zapoznanie się z	Wszyscy	Zapoznanie się z	30 września

	założeniami Programu i jego aktualizacją	nauczyciele	celem głównym, celami szczegółowymi oraz harmonogramem Programu	każdego roku
6	Dokonanie analizy stosowanych metod pod kątem dążenia do optymalizacji procesu dydaktycznego	Nauczyciele objęci programem	M. in. stosowanie elementów ocenia kształtującego, formułowanie celów lekcji, stosowanie czasowników operacyjnych w treści tematów lekcji, stosowanie informacji zwrotnej; określanie w terminarzu harmonogramu sprawdzianów, prac klasowych, zgodnie z ZWO, stosowanie metody projektowej, uwzględnianie treści skorelowanych z innymi przedmiotami, w	Na bieżąco

			tym w zakresie umiejętności wskazanych w wymaganiach edukacyjnych obowiązujących podczas egzaminu ósmoklasisty	
7	Organizacja zajęć konsultacyjnych dla uczniów w czasie godzin dostępności	jw., dyrektor	Opracowanie terminu i treści zajęć konsultacyjnych pod kątem pracy z uczniem z lepszymi wynikami edukacyjnymi, natomiast na zajęciach dydaktyczno-wyrównawczych z uczniami ze słabszymi ocenami. Nadzór pedagogiczny i obserwacje zajęć języka polskiego i zajęć dydaktyczno-wyrównawczych z języka polskiego	Na bieżąco, w ramach nadzoru pedagogicznego
8	Stosowanie Zasad Wewnątrzszkolnego Oceniania	Wszyscy nauczyciele, wychowawcy	Stosowanie założeń ZWO w bieżącej pracy. Ewaluacja ZWO.	Na bieżąco
9	Wymagania edukacyjne	Wszyscy	Stosowanie	Na bieżąco – do 30

		nauczyciele języka polskiego	wymagań edukacyjnych i ich realizacja jako priorytet w realizacji podstawy programowej, np. poprzez przygotowywanie prac klasowych i sprawdzianów na podstawie wymagań edukacyjnych. Przekazanie informacji o wymaganiach do uczniów i rodziców	wrzesnia każdego miesiąca
10	Doskonalenie zawodowe nauczycieli	Wszyscy nauczyciele	Szkolenie w zakresie motywowania uczniów do pracy Stosowanie tablic interaktywnych i projektorów multimedialnych zakupionych w ramach programu Aktywna Tablica. Korzystanie ze wsparcia doradców metodycznych np.	Na bieżąco oraz zgodnie z ustalonymi terminami

			<p>PODN w Stargardzie), szkolenia z nowoczesnych metod pracy i w zakresie potrzeb wynikających z nadzoru pedagogicznego</p>	
11	Monitorowanie osiągnięć edukacyjnych uczniów	Wszyscy nauczyciele, zespół ds. jakości kształcenia	<p>Wdrożenie wniosków z diagnoz na wejściu, systematyczna analiza wyników uzyskanych przez uczniów po 1 części półrocza, na półrocze, w 2 części drugiego półrocza oraz po zakończeniu zajęć; przeprowadzenie diagnoz próbnych (we współpracy z ZKO); w razie potrzeby realizacja zajęć konsultacyjnych podczas ferii zimowych. Sporządzenie sprawozdania</p>	Na bieżąco, w terminach wynikających z organizacji pracy szkoły

			rocznego w ramach nadzoru pedagogicznego	
12	Różnicowanie stopnia trudności	Wszyscy nauczyciele, zwłaszcza nauczyciele języka polskiego	Opracowanie sprawdzianów i prac klasowych w oparciu o zróżnicowane stopnie trudności zadań i z zastosowaniem wymagań edukacyjnych	Na bieżąco
13	Uwzględnienie zaangażowania uczniów słabszych podczas zajęć dydaktyczno-wyrównawczych	j.w.	Motywowanie uczniów do uczęszczania na zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze, poprzez stosowanie zapisów ZWO	Na bieżąco
14	Realizacja działań wychowawczych i wdrożenie zaleceń wynikających z opinii i orzeczeń również zaleceń dla rodziców	Wychowawcy klas, dyrektor	Omówienie na spotkaniach z rodzicami czynników mających wpływ na osiągnięcia uczniów (frekwencja, systematyczna praca dziecka, środowisko dziecka, warunki	W terminach określonych w organizacji pracy szkoły. Na bieżąco

			indywidualne, motywacja dziecka, zaangażowanie rodziców). Organizacja indywidualnych spotkań wychowawców z rodzicami – przedstawienie mocnych i słabych stron dziecka. Systematyczna kontrola uczęszczania uczniów na zajęcia (dzienniki lekcyjne, stały kontakt z rodzicem), pedagogizacja rodziców w oparciu np. o Akademię Kreatywnych i Pozytywnych Rodziców	
15	Opracowanie systemu zastępstw uwzględniający potrzeby szkoły w zakresie edukacji polonistycznej	Wicedyrektor, nauczyciele	W miarę możliwości przeznaczenie dodatkowych godzin na doraźne zastępstwa dla	W okresie realizacji diagnozy

			<p>nauczycieli języka polskiego, np. poprzez organizowanie zastępstw z klasami, których nauczyciele uczą; nie organizowanie zastępstw dla nauczycieli języka polskiego, matematyki i języków obcych w okresie sprawdzania prac wynikających z przeprowadzenia diagnoz i próbnych egzaminów organizowanych przez ZKO</p>	
16	Konkursy przedmiotowe organizowane przez ZKO	Nauczyciele objęci programem	<p>Prowadzenie systematycznych zajęć konsultacyjnych dla uczniów, którzy zakwalifikują się o kolejnych etapów konkursów przedmiotowych (co najmniej 1 raz w tygodniu)</p>	Uwzględniając harmonogram konkursów przedmiotowych
17	Konsultacje przedmiotowe	j.w.	W oparciu o	Zgodnie z planem

			diagnozę potrzeb uczniów realizowanie zajęć konsultacyjnych z języka polskiego, zachęcanie uczniów do uczęszczania na te zajęcia we współpracy z rodzicami	zajęć pozalekcyjnych
18	Pomoc koleżeńska – forma alternatywna	j.w. Samorząd Uczniowski i Szkolne Koło Wolontariatu	Realizowanie zajęć dla uczniów mających trudności w nauce przez SU i SKW w ramach projektu „Pomocna dłoń” (w razie potrzeby)	W miarę potrzeb, po zdiagnozowaniu uczniów
19	System nagród i wyróżnień oraz pochwał dla uczniów w konkursach	Wszyscy nauczyciele	Ustalenie terminarza nagradzania uczniów na forum szkoły podczas apeli wynikających z organizacji pracy szkoły	Wg terminarza
20	Poprawa frekwencji na zajęciach edukacyjnych	Wychowawcy klas, nauczyciele zajęć świetlicowych	Systematyczna kontrola uczęszczania uczniów na zajęcia, organizowanie indywidualnych	Na bieżąco

			spotkań z rodzicami, wykorzystanie pobytu na świetlicy na naukę, stałe monitorowanie przez wychowawców frekwencji i bezzwłoczna reakcja wychowawców na powtarzające się sytuacje opuszczania przez uczniów terenu szkoły	
21	Dzienniczki lektur	Nauczyciele języka polskiego	Wdrożenie prowadzenia przez uczniów dzienniczków lektur i ich systematyczne ocenianie przez nauczycieli z uwzględnieniem kategorii ocen w e-dzienniku	Na bieżąco (przynajmniej 1 raz w półroczu w każdej klasie)
22	Szkolenia dla uczniów i rodziców z wykorzystywania i stosowania nowych metod pracy, w tym	Dyrektor szkoły	Wdrożenie szkolenia dla uczniów i rodziców z nowych metod	Zgodnie z planem szkoleń na rok dany rok szkolny

	metod aktywizujących, w klasach I-III w oparciu o zajęcia rozwijające umiejętność uczenia się		pracy, w tym metod aktywizujących – np. Szkoła Pozytywnych i Kreatywnych Rodziców, szkolenia z Myślografii i Sketchnotingu	
23	Stosowanie aktywizujących metod pracy, zwłaszcza w zakresie pracy z lekturą	Nauczyciele języka polskiego	Wykorzystywanie aktywizujących metod pracy w pracy z lekturami, np. mapy myśli, lapbooki, dyskusje w grupach, gry na podstawie lektur, samodzielne wykonywanie gier planszowych na podstawie lektur, debaty, burza mózgów, rysnotki, itp.	Na bieżąco
24	Wdrożenie wniosków i rekomendacji wynikających z analizy wyników egzaminu ósmoklasisty	Wszyscy nauczyciele	Wdrożenie wniosków wynikających z analizy wyników egzaminu ósmoklasisty w latach 2020-2022 oraz wniosków z lat późniejszych	Na bieżąco

25	Wspomaganie pracy nauczycieli języka polskiego przez dyrekcję szkoły	Dyrektor, wicedyrektor	W miarę możliwości wdrażanie wniosków wynikających z pracy zespołu nauczycieli języka polskiego, np. poprzez wsparcie szkoleniowe, wsparcie organizacyjne w ramach organizacji pracy szkoły, ustalanych zastępstw, zwłaszcza w okresie szczególnie wyjątkowej pracy podczas przeprowadzania próbnych egzaminów ósmoklasisty, zakup potrzebnych pomocy dydaktycznych	Na bieżąco i w miarę możliwości finansowych
26	Kontrola realizacji podstawy programowej przez nauczycieli języka polskiego ze szczególnym uwzględnieniem wymagań edukacyjnych oraz	Dyrektor szkoły	Kontrola realizacji podstawy programowej ze szczególnym uwzględnieniem wymagań	Na bieżąco i w oparciu o plan obserwacji ustalony w nadzorze pedagogicznym

	kontrola realizacji zajęć dydaktyczno-wyrównawczych w oparciu o sprawowany nadzór pedagogiczny		edukacyjnych oraz kontrola realizacji zajęć dydaktyczno-wyrównawczych w oparciu o sprawowany nadzór pedagogiczny	
27	Zajęcia specjalistyczne i z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej	Nauczyciele specjaliści: rewalidacja, zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze zajęcia logopedyczne, zajęcia korekcyjno-kompensacyjne, zajęcia terapeutyczne, nauczyciel wspomagający, zajęcia rozwijające umiejętność uczenia się	Realizacja zajęć z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej i zajęć specjalistycznych szczególnym zwróceniem uwagi na zakres wymagań edukacyjnych oraz wniosków z analizy wyników egzaminu ósmoklasisty z lat 2020-2022, a także z położeniem nacisku na frekwencję na tych zajęciach	Na bieżąco
28	Ćwiczenie umiejętności elementarnych	Wszyscy nauczyciele	Odczytywanie głośne przez uczniów tekstów i poleceń, sprawdzanie rozumienia	Na bieżąco

			<p>poleceń prostych i złożonych – umiejętność sprawdzana podczas obserwacji zajęć w ramach nadzoru pedagogicznego</p>	
--	--	--	--	--

Wnioski i rekomendacje wynikające z analizy wyników egzaminu ósmoklasisty z lat 2020-2022 oraz wnioski z lat późniejszych w zakresie języka polskiego i edukacji polonistycznej:

1. Doskonalić umiejętności tworzenia wypowiedzi pisemnych ze zwróceniem uwagi na poprawność językową (ortografia, interpunkcja) na wszystkich możliwych zajęciach – przy ocenianiu prac pisemnych zaznaczać poprawność ortograficzną i interpunkcyjną na każdym możliwym przedmiocie;
2. Doskonalić umiejętność formułowania odpowiednich argumentów do podanej tezy - w przypadku wypowiedzi słownych na każdej możliwej lekcji uczeń powinien formułować argumenty, uzasadniać swoją wypowiedź; w razie możliwości również na piśmie, np. w postaci komentarza;
3. Położyć większy nacisk na znajomość lektur, zwłaszcza w klasach IV-VIII – w klasach IV-VIII prowadzić i oceniać dziennik lektur, a omawiając lektury zachęcać uczniów do poszukiwania odniesień w codziennym życiu; zachęcać uczniów klas I-III do prowadzenia dziennika lektur w dowolnej formie;
4. Położyć większy nacisk na lekcjach języka polskiego na zagadnienia z zakresu kształcenia językowego – w bieżącej pracy i przy bieżącym ocenianiu stosować zapisy ZWO;
5. Zwracać uwagę na dokładne czytanie poleceń i wykonywanie zadań zgodnie z poleceniem – na każdej możliwej lekcji zwracać uwagę na dokładne, precyzyjne czytanie poleceń;
6. Położyć nacisk na ocenianie streszczeń tekstów literackich – zgodnie z ZWO;
7. Na lekcjach skorelowanych z językiem polskim, tj. wiedza o społeczeństwie, historia, plastyka, muzyka położyć większy nacisk na interpretowanie dzieł sztuki, rycin i grafik chronologicznych;
8. Na każdej możliwej lekcji ćwiczyć czytanie ze zrozumieniem, np. poprzez zwracanie uwagi na płynność czytanego i rozumianego tekstu oraz znaki interpunkcyjne;

9. W ramach zajęć konsultacyjnych i dostępności dla uczniów zachęcać uczniów dobrze uczących się do udziału w dodatkowych zajęciach, które mogą mieć charakter zajęć przygotowujących do egzaminu ósmoklasisty, zwłaszcza z zakresu przedmiotów egzaminacyjnych;
10. Podczas sprawdzania prac pisemnych z języka polskiego zwracać uwagę na argumentację w rozprawce oraz elementy twórcze w opowiadaniu;
11. Systematycznie (np. 1 raz w semestrze) dokonać oceny znajomości zasad gramatyki na lekcjach języka polskiego.

UWAGA: Wszystkie wymienione działania podlegają ewaluacji przynajmniej 1 raz w półroczu, natomiast podsumowanie śródsesemestralne działań odnotowywane jest w protokołach zespołów nauczycielskich.

DZIAŁANIA RODZICÓW

Działania rodziców zostaną omówione podczas spotkań z wychowawcami (wg harmonogramu i kalendarza roku szkolnego) oraz podczas spotkania zespołu, o którym mowa wyżej oraz dyrektora szkoły z radą rodziców.

Proponowane działania:

1. Zorganizowanie zajęć własnych w ten sposób, by mieć czas na rozmowę z dzieckiem o problemach w nauce;
2. Zadbanie o właściwą organizację czasu pozalekcyjnego dziecka;
3. Systematyczna kontrola osiągnięć dziecka;
4. Warsztatowe spotkania dla rodziców i ich dzieci;
5. Korzystanie z oferty szkoły podczas spotkań z wychowawcami i nauczycielami;
6. Angażowanie się rodziców wraz z dziećmi w organizację uroczystości szkolnych i klasowych oraz inicjowanie takich wydarzeń;
7. Stałe reagowanie na uwagi zamieszczane przez nauczycieli w zeszytach uczniów oraz w dziennikach lekcyjnych;
8. Współdziałanie ze szkołą w aspekcie spraw organizacyjnych, bezpieczeństwa i wychowawczych.

DZIAŁANIA UCZNIÓW

Działania uczniów zostaną omówione podczas spotkania zespołu oraz dyrektora szkoły z samorządem uczniowskim oraz kołem wolontariatu.

Proponowane działania:

1. Organizowanie pomocy koleżeńskiej dla uczniów słabszych - alternatywnie;
2. Dokonywanie samooceny w ramach zajęć projektowych i innych;
3. Punktualne i systematyczne uczęszczanie na zajęcia lekcyjne;
4. W porozumieniu z nauczycielami języka polskiego nadrabianie zaległości wynikających z nieobecności na lekcjach, np. w ramach zajęć konsultacyjnych po uczestniczeniu w wycieczkach klasowych i szkolnych;
5. Uczenie się przez dzieci organizacji czasu wolnego, pozalekcyjnego, systematycznej pracy;
6. Korzystanie z możliwości zgłaszania swoich propozycji dotyczących ich oczekiwań czy pracy szkoły;
7. Zgłaszanie nieprawidłowości w życiu szkoły, zwłaszcza tych, które dotyczą zasad oceniania;
8. Aktywne włączanie się w działalność szkoły.

III. ZAKŁADANE EFEKTY PROGRAMU:

1. Poprawa wyników egzaminów zewnętrznych w Szkole Podstawowej im. Stefana Czarnieckiego zwłaszcza w zakresie języka polskiego;
2. Zmniejszenie się liczby uczniów z niskimi wynikami, a zwiększenie liczby uczniów z wynikami wysokimi, szczególnie na przedmiotach egzaminacyjnych;
3. Dostrzeżenie użyteczności w życiu codziennym wiedzy nabytej w szkole;
4. Świadome przystąpienie do egzaminów zewnętrznych.

Opracowanie

Maciej Gryczewski – dyrektor szkoły
nauczyciele zespołu polonistycznego